

Nr 78.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anordnande av medicinsk undervisning vid vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus; given Stockholms slott den 20 februari 1953.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Gunnar Hedlund.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen framlägges förslag till avtal rörande undervisning i kirurgi och neurologi vid S:t Görans sjukhus resp. Södersjukhuset i Stockholm. I anslutning härtill äskas såsom bidrag till anordnandet av undervisningen å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår ett förslagsanslag av 17 000 kronor och å riksstaten för nästa budgetår ett förslagsanslag av 24 000 kronor.

Vidare framlägges förslag till nytt avtal rörande undervisning i epidemiologi vid epidemisjukhuset i Stockholm. För bidrag till anordnandet av denna undervisning beräknas för nästa budgetår ett förslagsanslag av 49 000 kronor.

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 februari 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och ecklesiastikdepartementen anför chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Hedlund.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t på min hemställan under elfte huvudtiteln, punkten 66, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Bidrag till anordnande av klinisk undervisning i epidemiologi vid epidemisjukhuset i Stockholm för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 43 000 kronor.

Fråga har vidare uppkommit om anvisande av medel för ianspråktagande även av vissa andra Stockholms stad tillhöriga sjukhus för undervisningsändamål.

Jag anhåller att nu få upptaga dessa frågor till behandling.

Bidrag till anordnande av klinisk undervisning i kirurgi och neurologi vid vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus.

Något särskilt anslag för detta ändamål är ej uppfört å gällande riksstat.

Inledning.

I skrivelse den 28 maj 1952 till kanslern för rikets universitet fäste *lärarkollegiet vid karolinska institutet* uppmärksamheten på de problem, som sammanhänge med den uppkomna bristen på utbildningsplatser för medicine kandidaters kliniska undervisning vid institutet. Den sedan flera år successivt ökade intagningen av elever till de medicinska nybörjarkurserna

hade sålunda föranlett, att platstillgången vid flertalet kliniska kurser och tjänstgöringar blivit otillräcklig. Det vore svårt för de studerande att inom rimlig tid vinna tillträde till de propedeutiska kurserna. Köbildning hade dessutom uppkommit framför de på kirurgitjänstgöringen följande kurserna och tjänstgöringarna. Sådana svårigheter komme att föreligga, så länge man årligen antog lika många studerande som nu utan att stadigvarande öka antalet utbildningsplatser. Fråga vore emellertid icke endast om brist på utbildningsplatser utan även hur man skulle kunna helt utnyttja de platser, som redan funnes. Det hade nämligen visat sig, att vid vissa läroanstalter en del kurser måst genomföras utan fullt antal deltagare, uppenbarligen beroende på att de studerande icke ansett sig kunna flytta över till annan läroanstalt utan föredragit att vänta på plats i en kurs på sin egen studieort. Det vore givetvis ur vissa synpunkter önskvärt, att de studerande överflyttades från ett universitet till ett annat. Rådande bostadssvårigheter hindrade dock i allmänhet en sådan anordning.

Då det gällde att för framtiden förhindra köbildning framför kliniska kurser och tjänstgöringar, kunde man enligt lärarkollegiets mening tänka sig olika möjligheter. En utväg vore sålunda att öka antalet kursdeltagare. Undervisningens kvalitet måste emellertid upprätthållas, och detta förhållande satte ganska snäva gränser för en ökning av antalet kursdeltagare. Härtill komme, att befintligt patientmaterial icke kunde utnyttjas mer än i viss utsträckning. Redan nu vore för övrigt kurserna i flertalet ämnen alltför stora för att kunna anses rationella ur utbildningssynpunkt. En annan möjlighet vore att anordna extra kurser, men icke heller detta låte sig göra utan vidare. Härför krävdes icke blott lämpliga lärarkrafter utan också tillgång till ett tillräckligt och lämpligt patientmaterial. Med hänsyn härtill syntes det bli nödvändigt att söka åtminstone tillfälligt få för undervisningen disponera även sjukhus, som icke redan vore s. k. undervisningssjukhus.

Lärarkollegiet erinrade om, att 1948 års läkarutbildningskommitté vore sysselsatt med att utarbeta en ny plan för de medicinska studierna. Enligt vad kollegiet inhämtat torde man kunna räkna med, att denna studieplan bleve utformad på sådant sätt, att normalt alla, som antoges som medicine studerande, också skulle kunna fullfölja studierna fram till den avslutande examen utan väntetider. Efter hand som en sådan ny studieplan kunde genomföras komme nuvarande köproblem att bortfalla. Rörande de åtgärder, som enligt lärarkollegiets mening borde vidtagas i avbidan på läkarutbildningskommitténs förslag, ville kollegiet anföra följande.

Till de propedeutiska kurser, som tagit sin början vid institutet den 1 mars 1952, hade hänvisats fyrtiofem studerande. Dessa skulle den 1 mars 1953 påbörja sin utbildning i kirurgi vid serafimerlasarettet. Patientmaterial och lärarkrafter därstädes tillåte emellertid icke ett större kursdeltagarantal än trettio studerande.

Med hänsyn härtill vore det nödvändigt att hänvisa en del av kursdeltagarna till annat sjukhus för fullgörande av den praktiska tjänstgöringen förslagsvis till S:t Görans sjukhus, där lämpliga lärarkrafter stode till förfogande. Avsikten vore härvid, att samtliga fyrtiofem kursdeltagare skulle bevista kliniska och polikliniska föreläsningar vid serafimerlasarettet. Trettio studerande skulle dessutom ha sin praktiska tjänstgöring förlagd till detta sjukhus. Återstoden eller femton studerande skulle däremot under hela kirurgikursen fullgöra avdelningstjänst, poliklinikoperationer och narrostjänst vid S:t Görans sjukhus. De skulle därstädes tjänstgöra på samtliga specialavdelningar (allmän kirurgi, strumakirurgi, handkirurgi och proctologi) och i samband därmed utföra journalskrivning, närvara vid överläkarens och avdelningsläkarnas ronder samt följa poliklinikarbetet. I likhet med vad fallet vore vid serafimerlasarettet borde de studerande även fullgöra jourtjänst. Överläkaren vid kirurgiska avdelningen å S:t Görans sjukhus hade på förfrågan förklarat sig villig att åtaga sig föreslagen undervisning.

I ämnet neurologi anordnades numera vid serafimerlasarettet tre ordinarie och två extra kurser årligen med ett sammanlagt kursdeltagarantal av etthundratjugofem studerande. Behov föreläge emellertid av etthundra-femtioåtta platser per år. Med hänsyn till befintligt patientmaterial kunde undervisning icke meddelas vid serafimerlasarettet under större del av året än som nu skedde eller under tio månader. Det vore därför önskvärt att få till Södersjukhuset förlägga två kurser årligen med ett deltagarantal av tjugofem studerande per kurs.

Ianspråktagande av S:t Görans sjukhus och Södersjukhuset för undervisning förutsatte givetvis tillstånd av Stockholms stad. Under förutsättning av kanslerns medgivande ämnade därför lärarkollegiet ingå till stadens sjukhusdirektion med en framställning i ämnet.

Med hänsyn till de ekonomiska konsekvenser för statsverket, ett genomförande av lärarkollegiets förslag skulle medföra, ansåg sig *universitetskanslern* böra underställa ärendet Kungl. Maj:ts prövning. Då det enligt kanslerns uppfattning för ett rationellt ordnande av undervisningen vid karolinska institutet torde bli nödvändigt att i större utsträckning än hittills taga i anspråk Stockholms stad tillhöriga sjukhus, ansåg kanslern lärarkollegiets förslag vara ett steg i rätt riktning och tillstyrkte därför detsamma under förutsättning att en för staten godtagbar uppgörelse i fråga om den föreslagna upplåtelsen kunde komma till stånd.

Genom beslut den 25 september 1952 uppdrog Kungl. Maj:t åt kommissionen för förhandlingar rörande karolinska sjukhusets utbyggande m. m. att å statens vägnar upptaga förhandlingar med Stockholms stad angående tillfälligt ianspråktagande i enlighet med lärarkollegiets framställning av vissa staden tillhöriga sjukhus för undervisning.

Såsom resultat av de förhandlingar, som kommissionen fört med delegerade från Stockholms stad, har kommissionen med skrivelse den 5 december 1952 framlagt förslag till avtal rörande undervisning i kirurgi vid S:t Görans sjukhus och i neurologi vid Södersjukhuset.

Förhandlingskommissionens utredning och förslag.

Från stadens representanters sida har vid förhandlingarna framhållits, att man ogärna såge medicinsk undervisning förlagd till stadens sjukhus. Därest lärarkollegiets förslag skulle utgöra början till en allmän strävan i denna riktning, måste man från stadens sida ställa sig tveksam till det nu framlagda förslaget. En förutsättning för medverkan från staden vore, att staden erhöle ersättning för det intrång, som undervisningens förläggande till stadens sjukhus innebure, samt för kostnader i samband med undervisningen.

Vid förhandlingar ha kommissionen och stadens delegerade enats om ett avtalsförslag enligt vilket staten för undervisningen i kirurgi skall ersätta staden med ett belopp av 2 500 kronor för månad under den tid undervisning pågår. Detta belopp avser att vara en ersättning i ett för allt för såväl kostnader som »intrång». Härjämte skall staten tillhandahålla för undervisningen erforderligt skrivbiträde. Överläkaren skall för arbete med undervisningen erhålla särskild ersättning. För undervisningen i neurologi skall staten till staden lämna ersättning med 1 500 kronor för månad under den tid undervisning meddelas, vilket belopp jämväl utgör ersättning för såväl kostnader som intrång. För samma tid skall staten anställa och avlöna en amanuens såsom biträde åt överläkaren vid undervisningen, varvid förutsatts, att sjukhusets underläkare icke må tagas i anspråk för undervisning. För överläkarens arbete med undervisningen skall särskild gottgörelse utgå.

Förhandlingskommissionens *förslag till avtal* har följande lydelse:

Mellan svenska staten och Stockholms stad är under förutsättning av Kungl. Maj:ts och Stockholms stadsfullmäktiges godkännande träffat följande avtal om tillfälligt ianspråktagande av vissa stadens sjukhus för undervisning av medicine studerande, nämligen S:t Görans sjukhus för undervisning i kirurgi och Södersjukhuset för undervisning i neurologi, allt i de former och den omfattning, som framgår av Karolinska institutets lärarkollegii skrivelse i ämnet den 28 maj 1952 till kanslern för rikets universitet.

§ 1.

Staden medgiver, att vid S:t Görans sjukhus' kirurgiska avdelning må under ledning av överläkaren därstädes meddelas *undervisning i kirurgi* åt högst 15 medicine studerande per kurs. Staden tillhandahåller erforderliga lokaler, utrustning och förbrukningsartiklar.

För upplåtelsen erlärger staten till staden en ersättning om 2 500 kronor för månad under den tid undervisningen varar. Härjämte tillhandahåller staten för undervisningen erforderligt skrivbiträde.

För överläkarens arbete med undervisningen lämnar staten denne särskild ersättning.

§ 2.

Staden medgiver, att vid Södersjukhusets medicinska avdelning I må under ledning av överläkaren därstädes meddelas *undervisning i neurologi* åt högst 25 medicine studerande per kurs. Staden ställer erforderliga lokaler, utrustning, förbrukningsartiklar och skrivhjälp till förfogande.

För upplåtelsen erlägger staten till staden en ersättning om 1 500 kronor för månad under den tid undervisningen varar. För samma tid skall staten anställa och avlöna en amanuens såsom biträde åt överläkaren vid undervisningen.

För överläkarens arbete med undervisningen lämnar staten denne särskild ersättning.

§ 3.

Den av staten anställda personalen och de medicine studerandena äro skyldiga att ställa sig till efferrättelse för respektive sjukhus utfärdade ordningsföreskrifter. De äga icke åtnjuta fri kost men få använda sjukhusens personalserveringar.

§ 4.

Staden tillkommande ersättning skall erläggas till respektive sjukhus månadsvis i efterskott.

§ 5.

Detta avtal gäller från och med den 1 januari 1953 och tills vidare med tre månaders ömsesidig uppsägningsrätt.

Kommissionen framlägger härefter en beräkning av *statens kostnader* enligt avtalet.

Vid S:t Görans sjukhus är en kurs i kirurgi avsedd att börja den 1 mars 1953 och pågå till läsårets slut eller under tre månader. Statens bidrag härför utgör ($3 \times 2\,500$) 7 500 kronor. För erforderlig skrivhjälp under samma tid — ett halvt kontorsbiträde i lönegrad 8 — beräknas $\left(3 \times \frac{629}{2}\right)$ i runt tal 945 kronor. Överläkarens undervisningsarvode anses böra fastställas till 3 500 kronor per kurs om 6 månader och skulle alltså under innevarande budgetår uppgå till 1 750 kronor. Den sammanlagda kostnaden för undervisningen i kirurgi under budgetåret 1952/53 blir således ($7\,500 + 945 + 1\,750$) 10 195 kronor. Enligt vad kommissionen erfarit torde kurserna i neurologi vid Södersjukhuset under innevarande budgetår komma att förläggas till januari—februari och april—maj månader. Ersättningen härför blir ($4 \times 1\,500$) 6 000 kronor. Härtill kommer avlöning till en halvtidsanställd amanuens. Med en beräknad ersättning av 800 kronor i månaden, motsvarande halva lönen till en heltidsanställd förste under-

läkare vid Södersjukhuset, uppskattas lönekostnaden för två kurser till (4×800) 3 200 kronor. För undervisningsarvode till överläkaren bör slutligen upptagas 2 000 kronor per kurs eller för två kurser 4 000 kronor. Den totala kostnaden för undervisningen i neurologi under budgetåret 1952/53 uppskattas följaktligen till ($6\,000 + 3\,200 + 4\,000$) 13 200 kronor. Statens sammanlagda bidrag för innevarande budgetår kan således beräknas till ($10\,195 + 13\,200$) 23 395 kronor.

För budgetåret 1953/54 torde statens kostnader för undervisning i kirurgi med hänsyn till att dylik undervisning beräknas pågå under nio månader av budgetåret böra uppskattas till $\left(9 \times 2\,500 + 9 \times \frac{629}{2} + 5\,250\right)$ i runt tal 30 580 kronor. Statens bidrag till undervisning i neurologi uppskattas till samma belopp som för budgetåret 1952/53 eller till 13 200 kronor.

För tiden den 1 januari 1953—den 30 juni 1954 erfordras alltså ett anslag av ($23\,395 + 30\,580 + 13\,200$) 67 175 kronor.

Yttranden.

Medicinalstyrelsen, karolinska institutets lärarkollegium samt universitetskanslern har tillstyrkt kommissionens förslag eller lämnat detsamma utan erinran.

Statskontoret uttalar, att enligt ämbetsverkets förmenande den stipulerade ersättningen till Stockholms stad är alltför hög. Med hänsyn till angelägenheten av att ett större antal läkare utbildas samt att utbildningstiden i möjligaste mån förkortas vill statskontoret emellertid icke motsätta sig ett godkännande av förslaget, som utgör resultatet av förda förhandlingar mellan staten och staden. Ämbetsverket utgår emellertid från att den föreslagna anordningen endast är ett provisorium, som kommer att upphöra, så snart undervisningen kan tillgodoses inom ramen för de medicinska högskolornas utbildningsverksamhet.

Departementschefen.

I syfte att öka tillgången på läkare inom landet har man under senare år antagit ett allt större antal elever till nybörjarkurserna vid de medicinska läroanstalterna. Som en följd härav har en ökad intagning jämväl måst ske till de s. k. propedeutiska kurserna. Vid karolinska institutet har sålunda antalet elever vid sistnämnda kurser ökat från 98 år 1947 till 108 år 1951. Genom den ökade intagningen till de propedeutiska kurserna har emellertid platstillgången vid vissa på dessa kurser följande kliniska tjänstgöringar och kurser blivit otillräcklig. Härav har uppstått en köbildning, som medfört, att ett flertal studerande icke utan väntetider kunnat fullfölja sina studier till den avslutande examen. Det synes mig angeläget, att åtgärder vidtages i syfte att för framtiden såvitt möjligt hindra uppkomsten

av väntetider för de studerande och avarbeta de köer, som redan uppstått. På grund härav och då jag icke finner mig böra framställa någon erinran mot förhandlingsuppgörelsen med Stockholms stad rörande undervisning i kirurgi och neurologi tillstyrker jag, att avtalsförslaget, vilket godtagits av stadsfullmäktige i Stockholm vid sammanträde den 26 januari 1953, godkännes även av staten.

Undervisning i neurologi har redan påbörjats vid Södersjukhuset. Enligt vad jag under hand inhämtat är avsikten att under innevarande budgetår anordna endast en kurs i detta ämne. Den tidigare till april—maj månader 1953 planerade kursen avses sålunda skola framflyttas till oktober—november månader samma år. Vid S:t Görans sjukhus beräknas en kurs i kirurgi taga sin början den 1 mars 1953 och pågå t. o. m. utgången av november månad med avbrott för månaderna juni—augusti. Under första halvåret 1953 kommer sålunda undervisning att meddelas i neurologi under två månader och i kirurgi under tre månader. I anslutning till kommissionens beräkningar uppskattar jag kostnaderna för denna undervisning till (7 000 + 10 195) i runt tal 17 000 kronor, därvid jag för avlöning åt amanuensen vid Södersjukhuset, vilkens arbetstid torde komma att uppgå till minst 5 å 6 timmar per dag, räknar med ett belopp av 1 000 kronor för månad. Då enligt avtalsförslaget staden tillkommande ersättning skall erläggas till respektive sjukhus månadsvis i efterskott, torde medel för bestridande av dessa kostnader böra anvisas å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår.

Enligt uppgifter, som jag under hand inhämtat, torde under budgetåret 1953/54 undervisning komma att meddelas vid S:t Görans sjukhus under tre månader och vid Södersjukhuset under fyra månader. I enlighet härmed upptager jag medelsbehovet för detta budgetår till i runt tal (10 195 + 14 000) 24 000 kronor.

Anslag för ändamålet torde böra — såsom förslagsanslag — anvisas under elfte huvudtiteln under benämning Bidrag till anordnande av klinisk undervisning i kirurgi och neurologi vid vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna av mig i det föregående förordade grunder rörande statens bidrag till anordnande av klinisk undervisning i kirurgi och neurologi vid vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus;

b) till *Bidrag till anordnande av klinisk undervisning i kirurgi och neurologi vid vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 17 000 kronor;

c) till *Bidrag till anordnande av klinisk undervisning i*

kirurgi och neurologi vid vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus för budgetåret 1953/54 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 24 000 kronor.

Bidrag till anordnande av klinisk undervisning i epidemiologi vid epidemisjukhuset i Stockholm.

För detta ändamål är i gällande riksstat uppfört ett anslag å 79 000 kronor.

Inledning.

Genom beslut den 6 juni 1952 har Kungl. Maj:t godkänt avtal mellan staten, å ena, samt Stockholms stad, å andra sidan, angående undervisning i epidemiologi vid epidemisjukhuset i Stockholm. Enligt detta avtal, beträffande vars närmare innehåll torde få hänvisas till propositionen nr 148/1952, må vid sjukhuset varje månad meddelas undervisning i epidemiologi åt samtidigt högst åtta medicine kandidater. Undervisningen meddelas av den av sjukhusets överläkare, som erhåller förordnande i dylikt avseende av lärarkollegiet vid karolinska institutet. För överläkarens arbete med undervisningen lämnar staten denne ersättning med 5 300 kronor årligen, vilken ersättning bestrides från ett på riksstaten under åttonde huvudtiteln upptaget anslag till ersättning åt överläkare vid vissa epidemisjukhus för klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater. Staten bidrager dessutom med halva årliga lönekostnaden samt halva den beräknade årliga pensionskostnaden för tre förste underläkare och ett kanslibitråde.

I skrivelse den 28 maj 1952 till kanslern för rikets universitet fäste lärarkollegiet vid karolinska institutet uppmärksamheten vid den uppkomna bristen på utbildningsplatser vid institutet. I skrivelsen berördes även undervisningen i epidemiologi. För den allmänna motiveringen till de förslag, som lärarkollegiet framförde, har närmare redogjorts under föregående punkt, till vilken jag härutinnan torde få hänvisa.

I skrivelse den 11 september 1952 till universitetskanslern hemställde sedermera lärarkollegiet, att kanslern måtte utverka Kungl. Maj:ts uppdrag åt kommissionen för förhandlingar rörande karolinska sjukhusets utbyggande m. m. att å statens vägnar upptaga förhandlingar med Stockholms stad om ändring i förenämnda avtal i syfte att vid epidemisjukhuset möjliggöra undervisning åt etthundraåtta medicine kandidater årligen. I skrivelsen framhölls, att undervisning vid epidemisjukhuset meddelades under tio månader varje år, varför högst åttio medicine kandidater årligen kunde genomgå föreskriven kurs i epidemiologi vid sjukhuset. Behov förelåge emellertid av minst etthundraåtta utbildningsplatser per år. För att tillgodose föreliggande behov syntes därför erforderligt att för framtiden

ianspråktaga ytterligare en avdelning vid epidemisjukhuset för undervisning. Därest så skedde, borde till överläkaren för denna avdelning utgå ersättning med 5 300 kronor. Däremot kunde ifrågasättas, huruvida staten i övrigt skulle behöva ikläda sig några ökade personalkostnader. Lärarkollegiet ville icke fördölja, att kollegiet vid avgivande av yttrande över förslag till nu gällande avtal av förbiseende underlåtit att påtala, att antalet utbildningsplatser enligt avtalsförslaget väsentligt understeg föreliggande behov.

Sedan universitetskanslern i skrivelse den 26 september 1952 hemställt, att kommissionen för förhandlingar rörande karolinska sjukhusets utbyggande m. m. måtte erhålla det begärda förhandlingsuppdraget, uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 3 oktober samma år åt kommissionen att upptaga förhandlingar med Stockholms stad i frågan.

Såsom resultat av de förhandlingar, som kommissionen fört med delegerade från Stockholms stad, har kommissionen med skrivelse den 5 december 1952 framlagt förslag till avtal rörande undervisning i epidemiologi vid epidemisjukhuset i Stockholm. Om innehållet i detta avtalsförslag ha kommissionen och stadens delegerade enats.

Förhandlingskommissionens utredning och förslag.

Vid förhandlingarna har från stadens sida yrkats, att staten som ersättning för den utvidgade undervisningen skulle bestrida halva årliga löne- och pensionskostnaden för två förste underläkare och ett kanslibitråde. Staten skulle dessutom erlägga hyra för föreläsningssal och samlingsrum samt bestrida vissa expens- och materielkostnader. Statens ytterligare bidrag skulle härigenom komma att uppgå till i runt tal 33 700 kronor per år, vartill komme ett engångsbidrag på 750 kronor. Kommissionen har icke ansett sig kunna förorda en dylik lösning av ersättningsfrågan. Efter fortsatta förhandlingar har slutligen enighet vunnits om att staten för den utvidgade undervisningen skall till staden erlägga tilläggsersättning med belopp, motsvarande halva årliga lönekostnaden samt halva beräknade årliga pensionskostnaden för en förste underläkare och ett kanslibitråde. Dessutom skall staten lämna särskild ersättning åt ytterligare en överläkare för dennes arbete med undervisningen.

Kommissionen och stadens delegerade har sålunda enats om följande *förslag till avtal*:

Mellan svenska staten och Stockholms stad är — under förutsättning av Kungl. Maj:ts och Stockholms stadsfullmäktiges godkännande — följande avtal träffat.

§ 1.

Vid Epidemisjukhuset må meddelas undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater, dock högst tolv samtidigt varje månad. Undervisningen lämnas av de sjukhusets överläkare, som erhålla förordnande i dylikt avseende av den för undervisningen ansvariga myndigheten, samt i de former, som denna myndighet må föreskriva. Staden ställer erforderliga lokaler, utrustning och förbrukningsartiklar till förfogande.

§ 2.

För upplåtelsen av sjukhuset för ifrågavarande undervisning erlägger staten till staden ersättning med belopp, som motsvarar stadens årliga lönekostnad samt beräknade årliga pensionskostnad för två förste underläkare och ett kanslibitråde. Lönekostnaden beräknas för underläkarna enligt löneklass A 28:30 och för kanslibiträdet enligt löneklass A 11:11 i 1947 års allmänna tjänstereglemente för Stockholms kommunalstyrelse. Därest angivna lönegradsplaceringar ändras, skall beräkningsgrunden för löne- och pensionskostnaden jämkas i enlighet härmed.

För överläkares arbete med undervisningen lämnar staten denne särskild ersättning.

§ 3.

Staden tillkommande ersättning för kalenderår skall efter rekvisition av sjukhusets syssloman erläggas till sjukhuset före nästföljande januari månads utgång.

§ 4.

Detta avtal, som ersätter det från och med den 1 juli 1951 gällande avtalet angående undervisning i epidemiologi vid Epidemisjukhuset i Stockholm, skall äga giltighet från och med den 1 januari 1953 och tills vidare med tre månaders ömsesidig uppsägningsrätt.

Vid förhandlingarna har rätt enighet om, att sjukhusets underläkare liksom hittills må anlitas som biträde vid undervisningen. Det har dock ansetts lämpligt att icke intaga någon uttrycklig bestämmelse härom i avtalet.

Kommissionen framlägger härefter en beräkning av *statens kostnader* enligt avtalet.

Lön inklusive rörligt tillägg å 53 procent utgår till förste underläkare med 21 084 och till kanslibitråde med 8 652 kronor per år. Pensionskostnaden uppgår till 3 824 kronor för förste underläkare och 2 010 kronor för kanslibitråde. Då det nya avtalet är avsett att gälla fr. o. m. den 1 januari 1953, kommer statens bidrag — frånsett överläkararvoden — att för kalen-

deråret 1953 uppgå till ($2 \times 21\,084 + 8\,652 + 2 \times 3\,824 + 2\,010$) i runt tal 60 500 kronor, innebärande en årlig kostnadsökning i förhållande till nu gällande avtal med 17 500 kronor. Arvoden till överläkare bestrides från anslag under åttonde huvudtiteln.

Yttranden.

Över avtalsförslaget ha yttranden avgivits av *statskontoret, medicinalstyrelsen, karolinska institutets lärarkollegium och universitetskanslern*. Dessa yttranden äro av samma innehåll som myndigheternas under föregående punkt anmälda utlåtanden i fråga om undervisningen i neurologi och kirurgi.

Departementschefen.

För vid karolinska institutet inskrivna studerande meddelas f. n. undervisning i epidemiologi vid epidemisjukhusen i Stockholm och Göteborg. Den kliniska utbildningen vid den medicinska högskolan i Göteborg har numera framskridit så långt, att det inom en nära framtid torde bliva erforderligt att reservera epidemisjukhuset i Göteborg som utbildningsanstalt för de studerande vid den medicinska högskolan. Såsom framgår av lärarkollegiets framställning föreligger redan nu behov av ett ökat antal utbildningsplatser vid epidemisjukhuset i Stockholm. Därest epidemisjukhuset i Göteborg upphör att tjäna som undervisningssjukhus för de studerande i Stockholm, kommer detta behov att ytterligare accentueras. Med hänsyn härtill anser jag det vara angeläget, att ytterligare utbildningsplatser anordnas vid epidemisjukhuset i Stockholm. På grund härav och då jag icke funnit anledning till erinran mot kommissionens uppgörelse med Stockholms stad biträder jag det framlagda avtalsförslaget, vilket godkänts av stadsfullmäktige i Stockholm vid sammanträde den 26 januari 1953.

Undervisning vid epidemisjukhuset i Stockholm har hittills som regel meddelats under januari—juni och september—december månader varje år. Någon ökad antagning vid sjukhuset av studerande i enlighet med föreliggande avtalsförslag har ännu icke ägt rum. Enligt vad jag under hand inhämtat torde härmed utan större olägenhet kunna anstå till den 1 september 1953. Jag förordar därför, att det nya avtalet fastställs att gälla fr. o. m. sistnämnda datum. Vid bifall härtill skulle statens bidrag för kalenderåret 1953 omfatta dels kostnader för tiden den 1 januari—den 31 augusti enligt nu gällande avtal dels ock kostnader för tiden den 1 september—den 31 december enligt det nya avtalet. Jag beräknar statens bidrag för tiden den 1 januari—den 31 augusti till 28 700 kronor och för tiden den 1 september—den 31 december till 20 200 kronor. Statens sam-

manlagda bidrag för kalenderåret 1953 kan således beräknas till (28 700 + 20 200) i runt tal 49 000 kronor.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna av mig i det föregående förordade grunder rörande statens bidrag till anordnande av klinisk undervisning i epidemiologi vid epidemisjukhuset i Stockholm;

b) till *Bidrag till anordnande av klinisk undervisning i epidemiologi vid epidemisjukhuset i Stockholm* för budgetåret 1953/54 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 49 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordna, att protokoll av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Ralph Sterner.